

Monuments Oberts, patrimoni cultural de la Sardènia reconstat de 20.000 voluntaris en set fi de setmana de visites gratuïtes als monuments.

27/28 D'ABRIL BAIULADU BOSA TULA UTA	25/26 DE MAIG COSSOINE OSILO SARDARA SELARGIUS SETTIMO SAN PIETRO TERRALBA TERRALBA VILLAMASSARGIA VILLANOVAFORRU VILLASIMIUS
4/5 DE MAIG MONASTIR NURAMINIS ORISTANO QUARTUCCIU SAMATZAI S.GAVINO MONREALE SAN SPERATE SANLURI SASSARI SESTU TORTOLI / ARBATAX USSANA VILLASOR	1/2 DE JUNY CUGLIERI DOLIANOVA GENURI IGLESIAS MONSERRATO MURavera SERRAMANNA VILLACIRO VILLAMAR VILLAPUTZU
11/12 DE MAIG L'ALGUER ARBUS CAGLIARI GUSPINI OLBIA PADRIA PLOGAGHE PORTO TORRES / SINARA THIESI USINI	8/9 DE JUNY ASSOLO GONNOSFANADIGA NEONELI
18/19 DE MAIG ALES DEICOMPOTZU LUNAMATRONA PABILLONIS PULA QUARTU SANT'ELENA SANT'ANTIOCO SILIGUA TERTENIA VALLERMOSA VILLANOVAFRANCA VILLASPECIOSA	10/11 DE JUNY CAGLIARI CAGLIARI GUSPINI OLBIA PADRIA PLOGAGHE PORTO TORRES / SINARA THIESI USINI

Viva Veu
Reconta un monument

En ocasió de Monuments Oberts 2019, pots enviar un missatge vocal de màxim 50 segons per recontar un monument o un quarter que t'agrada. Envia el vostre missatge anònim a WhatsApp al número 3483146896 i conta-nos lo tou record / la tua reflexió. L'àudio siguerà disponible a la pàgina web www.monumentiaperti.com

WhatsApp 3483146896

Participen a la manifestació

Diòcesi L'Alguer - Bosa Ofici Béns Culturals
Sobreintendència pels Béns Arqueològics de les províncies de Sàsser i de Núoro
Universitat de Sàsser - Departament d'Història, Ciències de l'Home i de la Formació DISSUF
Universitat de Sàsser - Departament d'Arquitectura, Disseny i Urbanística i -laboratori "animazione-design"
Fundació G. Siotto
Biblioteca Municipal Rafael Sari
Biblioteca de Sant Miquel
Biblioteca de la Confraria de la Misericòrdia "G. Pezzi"
Arxíu Històric Municipal
Parc Natural Regional de Port Comte
Àrea Marina Protegida Cap de la Caça / Isola Plana
Aeronàutica Militar - Destacament Aeroportual de l'Alguer
Comando Fari La Maddalena - Marina Militar Italiana
Operadors de la Presó - Casa de reclusió de l'Alguer
Institut Comprensiu n.1
Institut Comprensiu n.2
Institut Comprensiu n.3
Liceu Clàssic Lingüístic G.Manno
Liceu Artístic F.Costantino
Liceu Científic E.Fermi
Institut Professional Indústria i Artijanat I.P.I.A.
Institut d'Instrucció Superior A. Roth
Cooperativa Itinera
Cooperativa Mosaicò
Cooperativa Silt
Voluntaris del Servici Civil Nacional 2018 - projecte Meta Service
Parròquia Ortodoxa de Santa Bàrbara
GUS - Gruppo Umana Solidarietà ONLUS Ong
Projecte Sprar Alghero "Junts"

WWF Sardènia
Compagnia Teatro d'Inverno
Associazione Voluntas per la Biblioteca de Sant Miquel
Associazione Corallium Rubrum
Associazione Tholos
Associazione Nel Vivo della Storia
Associazione Impegno Rurale
Associazione Voluntas Pensiero Felice Onlus
Associazione Laboratorio delle Strategie
Associazione Lo Frontuni
Ente Nazionale per la protezione e l'assistenza dei sordi
Onlus
Società Operaia di Mutuo Soccorso
Sella&Mosca
Nautisub de Cardone SNC
Compagny barraxel-lar de l'Alguer

Textos a cura de: Don Antonio Nughes, Pietro Alfonso, Giuseppe Calaresu, Fabio Caria, Alessandra Carlini, Irene Dettori, Marco Milanese, Antonio Pinna, Antonio Serra, Carmelo Spada.
Les traduccions en Català de l'Alguer són a cura de l'Ofici Lingüístic de l'Alguer.

Se rengraçia pel transport dels estudents de les Escoles primàries l'A.T.I Autonomolegio Gianfelice Piras i Grup Turmotravel Srl que cura el "servici de transport escolàstic" de la Ciutat de l'Alguer.

Unión Europea - Federación Aragonesa - República Italiana - Regione Autonoma del Sàsser - Regione Autonoma della Sardegna - Consorzio FESR Sardegna 2014-2020

WWW.ARTIGRAFICHEPISANO.IT
da sempre con Monumenti Aperti

Benvenguts!

L'Alguer celebra la gran festa de la cultura que se renova i millora cada any i veu la participació de tants voluntaris que presenten lo patrimoni de la ciutat. L'edició número desset de Monuments Oberts siguerà també enguany assai rica gràcies a les sinergies que la ciutat posa en marxa i a l'extraordinària competència dels estudiants que faran de guia per les visites als monuments de la ciutat. Crixí sempre demés lo número dels visitadors que any després de any contribueixen a transformar la ciutat i el territori en un gran museu. Cada edició supera la precedent, lo número dels visitadors mos diu que el nostro extraordinari patrimoni és apreciat dels ciutadans i sobretot dels turistes i que, encara una volta, l'entusiasme i la creativitat de les petites guies que reconten la història de la ciutat són lo ver motor d'aqueixa manifestació.

L'Alguer és una de les primeres localitats en Sardènia que ha proposat Monuments Oberts, posant en vetrina lo sou únic patrimoni artístic i cultural que reconta sèculs d'història amb una particularitat lingüística que atribueix suggestió i interés. La manifestació conferma també la sua potencialitat en prospectiva turística i la ciutat se farà trobar prompta: lo patrimoni artístic i històric de la ciutat ve, en aqueixes ocasions, posat en evidència amb particulars cures de pulícia i de restauració, i també amb les justes atencions literàries i historiogràfiques que punten a una major coneixença dels llocs i dels edificis que continuen a testimoniar en lo temps la imagin particularment identitària d'aqueixa ciutat. Gràcies a tots los estudiants i als ensenyants, a tots los voluntaris, a tots aquelles que amb passió i professionalitat donen vida a Monuments Oberts. Durant la manifestació sigueran obertes les portes de tants llocs de cultura de la ciutat, en un gran moment de coalició i unió entre les forces culturals, socials, escolàstiques i del món de les empreses de la ciutat. Un empenyo col·lectiu que d'any en any ve afinat i millorat.

Per tant vull renovar el meu sincer rengraçiam a tots aquelles que, també enguany, posaran a disposició intel·ligència, sensibilitat, amor i dedicció, amb la finalitat de fer sí que l'Alguer siguri sempre de més a l'avantguarda en les propostes culturals no solament en Sardènia i en Itàlia, però també en altres estats.

Lo Sindic de l'Alguer
Mario Bruno

RAGUINES AL FUTUR

La temàtica de Monuments Oberts és "Raguines al futur", és a diure, lo que és la nostra història i el que siguerà el demà de les comunitats. S'inspira a les polítiques europees per valoritzar tot lo patrimoni cultural tangible, intangible i digital, accessible i inclusiu. "Raguines al futur" torna a presentar la pròpia visió com un instrument per favorir el sentiment d'identitat a la comunitat local, com a diàleg entre les generacions, que dóna valor al confront i a l'enriquiment recíproc. Això és perquè volem confiar als joves el doble rol de guardians de la coneixença i activadors de les futures oportunitats.

"Raguines al futur" són la síntesi d'una transformació i d'un passatge de testimoni recontat del cicle de la matèria que no se ferma. "Raguines al futur" se basa en les tradicions culturals i la història per construir la societat del futur en nom de la creativitat i de la innovació. Lo patrimoni cultural diventa així en una font continua d'aprendiment i d'inspiració, i la base per fer creixir ciutadans actius i responsables.

L'ALGUER www.algheroturismo.it
www.monumentiaperti.com

Informacions generals de la manifestació

HORARIS
Los monuments sigueran visitables gratuïtament en les jornades de **dissabte 11 i diumenge 12 de les hores 10.00 a les hores 13.00 i de les hores 16.00 a les hores 20.00**. Se precisa que els horaris de calqui monument pogueriven no coincidir amb aquelles de la manifestació, per tant és millor verificar els horaris indicats per cada monument en la mapa.

@MONUMENTS OBERTS EN INTERNET
Informacions a damunt de la manifestació i a damunt dels monuments de l'Alguer als endriços: www.algheroturismo.it www.monumentiaperti.com

#MONUMENTS OBERTS SOCIAL
La narració en directa de la XVII edició de Monuments Oberts l'Alguer en les pàgines **Facebook (@alghero.monumentiaperti)** **Instagram i Twitter (@algheroturismo)**
Les etiquetes oficials de la XXIII edició són: **#monumentiaperti19 #radicialfuturo**

LOS SEGUENTS MONUMENTS PREVEUEN MODALITATS DE VISITA PARTICULARS:
Fanal de Cap de la Caça
Visites guiades de les 9 a les 15
Per poguer visitar el lloc és OBLIGATÒRIA la prenotació que pot ésser efectuada via email a l'endriç prenotazioni@algheromaperiti@gmail.com. És possible prenotar per un màxim de 4 persones cada volta. Al moment de la prenotació és necessari especificar el nom del participant i un número de telèfon. Altres detalls organitzatius sigueran donats al moment de la prenotació.

MODALITAT DE LES VISITES

- per les visites als monuments s'aconsella un abillament adapte i botes còmodes;
- les visites a les iglèsies sigueran suspeses durant les funcions religioses;
- és facultat dels responsables de la manifestació limitar o suspendre en qualsessia moment, per la incolumitat dels visitadors o dels béns, les visites als monuments. En alguns llocs la visita poguerà ésser parcial per motius d'organització o d'afluència;
- per alguns llocs és prevista la visita guiada en diverses llengües; aqueixes informacions sigueran escrivides en los panells presents a l'entrada de cada monument.

guia als monuments / www.monumentiaperti.com

L'ALGUER
11-12 de maig del 2019
L'ALGUER MONUMENTS OBERTS 2019

COMUNE DI ALGERO

FONDAZIONE ALGERO

DIOCESI BOSIA ALGERO BOSIA

IMAGO MUNDI ASSOCIAZIONE CULTURALE ONLINE

monumentiaperti

L'ALGUER

www.monumentiaperti.com #monumentiaperti19

Informacions generals de la manifestació
Sigui de la pàgina lateral

Com arribar als monuments que són a foies de la ciutat
Aeroport Militar de l'Alguer
Se hi pot arribar solament en automòbil o amb el servici de transport extraurbà. Com arribar: eixiu de l'Alguer en direcció Fertília i seguuiu la SS 291 - girau a mà dreta en lo Camí Rural Mario Aramu. Després de 200 metros se troba l'Aeroport.
Autolínea Arst L'Alguer - Vila Assumpta
Autolínea Arst L'Alguer - Sàsser
Estació Autobus: carrer de Catalunya

Autolínea L'Alguer - Cap de la Caça
Fermada: bifurcació de Les Bombardes - després de 400 metros se troba el complex nuràgic
Estació Autobus: carrer de Catalunya

Casa Joiosa - Parc de Port Comte
Se hi pot arribar amb el servici de transport extraurbà
Autolínea L'Alguer - Cap de la Caça
Fermada: Tramerill
Estació Autobus: carrer de Catalunya

Vilatge Nuràgic de Santa Imbènia
Se hi pot arribar en automòbil. Com arribar: eixir de l'Alguer i prendre la SS127bis en direcció Cap de la Caça. L'entrada al lloc arqueològic se troba llong la SP55, a una distància de 200 metros després de la bifurcació amb la SP 55 direcció Cap de la Caça.

Fanal de Cap de la Caça
Se hi pot arribar amb el servici de transport extraurbà
Autolínea L'Alguer - Cap de la Caça
Fermada capolinea
Estació Autobus: carrer de Catalunya

Vilatge Nuràgic de Palmavera
Se hi pot arribar amb el servici de transport extraurbà

Monuments Oberts és un projecte de IMAGO MUNDI

Partner: [Fondazione di Sardegna](#), [sardex.net](#)
Sponsor tècnic: [ARTIGRAFICHEPISANO](#)
Media partner: [L'UNIONE SARDA](#), [VIDEOLINA](#), [radiojma](#)

Patrocinio: [PREMIO DI RAPPRESENTANZA DEL PRESIDENTE DELLA REPUBBLICA](#), [MINISTERO DEL TURISMO PER PROMOVERE LE ATTIVITÀ CULTURALI](#), [M.I.U.R.](#), [Consiglio Regionale della Sardegna](#), [REGIONE AUTONOMA DEL SÀSSER](#), [REGIONE AUTONOMA DELLA SARDEGNA](#), [SARDEGNA](#), [Servizio della Repubblica](#), [Camera dei Deputati](#)

Itineraris

Port de l'Alguer - Postació embarcació
Andrea Padre
Dissabte 11 i diumenge 12, dos tour al dia, partences a les 11 i a les 17 per un màxim de 50 persones per cada "tour"

Itineraris en barca a la descoberta de la Muralla de l'Alguer
La ciutat de l'Alguer és u dels pocs llocs d'Itàlia que ha conservat quasi intactes les muralles i les torres que de sempre l'enguirien. Avui los sous bastions, dedicats als grans navegadors, Colombo, Pigafetta, Magellano i Marco Polo, són diventats una suggestiva passejada. Lo tour en barca acompanyarà lo visitador a la descoberta de la història de la fortificació algheresa.

Visites guiades a cura de l'Associazione Lo Frontuni, del Liceu Artístic F. Costantino i de la Nautisub
Per participar a l'itinerari és OBLIGATÒRIA la prenotació que pot ésser feta via email a l'endriç prenotazioni@algheromaperiti@gmail.com. És possible prenotar per un màxim de 4 persones cada volta. Al moment de la prenotació és necessari especificar el nom del participant i un número de telèfon. Altres detalls organitzatius sigueran donats al moment de la prenotació.

Torre de Sulis
Dissabte 11 i diumenge 12 de les 10 a les 13 i de les 16 a les 20
Itineraris dels arbres monumentals llong lo bastió Cristoforo Colombo a cura de l'Institut tècnic A. Roth en col·laboració amb el Wwf Sardegna

Apuntaments especials

Teatre Cívic
Dissabte 11 - a partir de les hores 17
Exhibicions musicals a cura de Dario Pinna i de Riccardo Pinna i acompanyament vocal a cura de la Compagnia Teatro d'Inverno - Projecte TxT Teatro per tutti
Diumenge 12 - a partir de les hores 10.30
Exhibicions musicals a cura de la

Banda Musical Antonio Dalerci - Projecte TxT Teatro per tutti

Casa di reclusió Giuseppe Tomasiello
Dissabte 11 de les 14 a les 19.30 | Diumenge 12 de les 10.30 a les 19.30
Museu de marxapeu | exposició temporània transportable a suport de la visita al Museu de la Presó de l'Alguer

Lo projecte naix d'una col·laboració entre el laboratori "animazione-design" del Departament d'Arquitectura i Urbanística UNISS guiat de Nicolò Ceccarelli i de Marco Sironi i la Direcció de la Casa de Reclusió de l'Alguer amb l'objectiu de valoritzar el Museu present a dins de l'estructura i optimitzar les visites durant la manifestació. Lo "museu de marxapeu" pren la forma d'un ensieme modular "d'estacions expositives" que s'inspiren al porta-gavetes (conservat en la col·lecció) amb el qual lo ranxo venia transportat a dins dels braços de la presó. Los expositors realitzats i col·locats llong la fila dels visitadors que agarden d'entrar, aparentment tots uquals, una volta "oberts", s'allargaran amb funcions expositives diferents, integrant elements físics, gràfics, multimèdials, i posant en escena alguns temes clau d'introducció a la visita.

Casa Joiosa - Sede del parc regional de Port Comte
Dissabte 11 de maig hores 17
La Vida Rústiga: Lo Vi - a cura del Centre Excursionista de l'Alguer
Conferència - Vi: territori, tradició i innovació, coordina Prof. Antonio Farris
Intervents de Gianni Lovicu - Agenzia Regionale AGRIS, Luca Mercenaro - Departament de Agrària, Universitat dels Estudis de Sàsser i Giovanni Pinna - Propietat Sella&Mosca
A seguir - Degustació de vins dels productors de la Marca del Parc de Port Comte i visita a la mostra La Vida Rústiga.

12 de maig hores 10.30
La Vida Rústiga: Lo Vi - a cura del Centre Excursionista de l'Alguer
Passejada en les vinyes i en la cantina de les Tenute Delogu

Apuntament hores 10.30, plaça de la Pau amb automòbil pròpia.
A seguir, pranzo (amb prenotació) en l'estructura de les Tenute Delogu
Obligatòria l'adhesió entre dimcres 8 de maig.

Mostres i exposicions

PALAU DEL BISBE - carrer del Bisbe (c. de Principe Umberto)
Dissabte i diumenge de les 16 a les 20
IN VISITATIONE PASTORALI
A cura de l'Ofici Béns Culturals Diocesà i del MAB, Museu-Arxíu-Biblioteca, de la Diòcesi l'Alguer-Bosa.
La sede Episcopal de l'Alguer se troba en un palau del sècul XV, reconstruït i emprat com a Palau del Bisbe de la fi del 1500. Durant los sèculs XIX i XX és estat objecte d'ampliaments i de modifiques en l'estructura interna, mentres que la fatxada d'època neoclàssica és restada intacta. En ocasió de Monuments Oberts, lo Palau del Bisbe obrí les sues portes i hospita en l'entrada l'exposició In Visitatione Pastoralis: un aprofundiment documental i expositiu a damunt de la funció i de la història de les visites pastorals episcopals i dels objectes litúrgics que componen l'equipatjam d'un Bisbe en aquella ocasió.

TORRE DE SANT JOAN
Del 10 al 25 de maig
Lo Planeta que volgueriva - a cura de Antonello Alloro i Antonello Deriu
Mostra d'escultura

EX MERCAT CÍVIC
Dissabte i diumenge
ASPA - Alghero Street Photography Awards - Mostra fotogràfica de les obres guanyadores
Mostra de més de 100 fotos seleccionades en ocasió de l'Aspa Awards, lo premi internacional de fotografia de carrer amb sede a l'Alguer, arribat a la sua segona edició. Les fotos expostes en los locals de l'ex Mercat Cívic de l'Alguer, reconten lo món en la sua complexitat, en la sua evolució i continua tran-

sformació a través dels objectius de fotògrafs de tot lo món.

TEATRE CÍVIC
Plaça del Teatre
Dissabte i diumenge 10-13/16-20
Moto contrariu work in progress
Instal·lacions artístiques de Pierluigi Calignano, Pierpaolo Luconi i Marcello Cinque en col·laboració amb l'Accademia delle Belle Arti Mario Sironi de Sàsser - Projecte TxT Teatro per tutti.

Exposició d'una col·lecció de màquines fotogràfiques d'època en lo foyer del Teatre a cura del Circolo Filatelico Numismatico e del collezionismo Algherese.

Cultura sense barreres

MUSEU DEL CORALL
Dissabte i diumenge 10-13/16-20
L'associació Laboratorio delle Strategie presenta les pròpies activitats i propon la visió d'un filmat en LIS Llengua de Senyals del projecte "Alghero, Sogno in Segni - Storia, Arti, Mestieri e Professioni" dedicat al Museu del Corall i a l'Associació Corallium Rubrum de l'Alguer.

ACOMPANYAMENT I VISITES EN LENGUA DE SENYALS
L'Associació Voluntas Pensiero Felice Onlus és a disposició per acompanyar les persones amb discapacitat per la visita als monuments accessibles en la jornada de diumenge 12 de maig de les 9.30 a les 17.30. Per prenotar lo servici d'acompanyament se pot telefonar al número 3393842790.
L'Ente Nazionale per la protezione e l'assistenza dei sordi - Onlus durant la manifestació posa a disposició un servici d'interpretes en llengua de senyals LIS. Lo servici és disponible en horaris preestablits; l'apuntament amb els participants és en Llarg de Sant Francesc, en fatxa de la Torre de Sant Joan a les hores 11.00 i a les hores 16.00 de diumenge 12. Per més informacions i per prenotacions se pot contactar la Doct.ssa Simonetta Fara al següent número de telèfon 3479540172.

